

Espoon kaupunki
Kaupunkisuunnittelulautakunta
Kaupungin kirjaamo, PL 1, 02070, ESPOON KAUPUNKI

kirjaamo@espoo.fi

MUISTUTUS PIHLAJARINTEEN ASEMAKAAVAN MUUTOKSESTA

Alue 630409
Kortteli 63035
Tontti 3

Yleistä

Muutosalue sijaitsee kulttuurihistoriallisesti ja luontoarvoiltaan merkittävässä ympäristössä Glimsinjoen (Kvarnbyån) jokilaaksossa ja rajautuu luonnonsuojelualueiksi rauhoitettuuhin Träskändan kartanonpuistoon ja Jahtimetsän lehtopurolaakson. Glimsinjoki ja sitä reunustava jokikäytävä, jolla tontti pääosin sijaitsee, on todettu valtakunnallisesti arvokkaaksi virtavesialueeksi.

Esitetty kaavamuuos mahdollistaisi tonttitehokkuuden (kolme 2-kerroksista rakennusta kellaritiloineen, talousrakennuksineen ja autoille varattuine alueineen), joka toteutuessaan muuttaisi olennaisesti luonto- ja kulttuuriarvoiltaan arvokasta maisemaa lähiympäristössä ja näkymää joen suunnasta, sekä vaikuttaisi arvokkaan meritaimenjoen veden laatuun rakentamisen aikana ja sen jälkeen. Liian lähelle jokea sijoitettavat rakennukset vaatisivat massanvaihtoa ja pengerrystä, mikä on ristiriidassa hulevesien vaikutusten hillitsemisen ja luonnonmukaisen tulvasuojelun kanssa. Alueen tulvaselvitys on laatimatta.

Suosittelavampana ratkaisuna olisi, että lisärakennusoikeutta ei sallittaisi herkän jokiosuuden varteen sijoittuvin rakennuspaikkojen osalta.

Maisemalliset vaikutukset jokilaaksoon ja Kartanonpuistoon

Kaavamuuos mahdollistaisi enimmäiskerrosluvun kasvattamisen ja tontin maanpinnan korottamisen tasolle, joka muuttaisi olennaisesti näkymää etelän suunnalta jokivarresta – reitiltä, jonka merkitystä virkistyskäytölle Espoon kaupunki itsekin on selvityksissään ja tavoitteissaan korostanut. Keväällä 2012 joen vastarannalle perustettiin Jahtimetsän lehtopurolaakson luonnonsuojelualue. Alueen halki kulkee luontopolkureitti, joka esittelee arvokasta virtavesiluontoa (Glimsinjoen luontopolkuopas).

Glimsinjoen jokiosuus on kiistattomasti todettu valtakunnallisesti arvokkaaksi ja myös jokikäytävä katsotaan siihen kuuluvaksi (Espoon virtavesiselvitys 2008, osa 1). Kaavamuuos vaikuttaa suoraan jokikäytävään sitä kaventavasti ja heikentävästi, ja

välillisesti itse jokeen.

Niin ikään maanpinnan korottaminen merkitsisi tulevien rakennusten näkymistä Träskändan kartanonpuiston suuntaan – reitille, joka on lähes tulkoon ainoita jäljellä olevia osuuksia alkuperäisestä 1300-luvulla perustetusta historiallisesta Kuninkaantiestä.

Vaikutukset jokeen

Glimsinjoki todettiin Espoon virtavesiselvityksessä 2008 valtakunnallisesti arvokkaaksi virtavesikohteeksi siellä havaittujen uhanalaisten luontotyyppien ja lajien vuoksi. Vuonna 2010 Espoon ympäristökeskus listasi Glimsinjoen kaupungin arvokkaimpien luontokohteiden joukkoon.

Valtakunnallisesti arvokas virtavesialue on rajattu kartalle. Rajaus alkaa Träskändan kartanopuistosta alavirtaan päin siten, että kaavamuutosalueesta suuri osa jää käytännössä sen sisälle (Espoon virtavesiselvitys, osa I: virtavesi-inventointi, sivu 40). Luonnontilaisen virtaveden oleellisia piirteitä ovat mm. kahlitsemattomat jokiprosessit kuten tulviminen, aineksen kulkeutuminen ja kasaantuminen ja niistä seuraava uoman mutkittelu ja siirtyminen. Massiivinen rakentaminen liian lähelle jokea aiheuttaisi väistämättä jokiprosessien häiriintymistä mm. tulvariskien hallitsemisen nimissä.

Suunnitelman edellyttämä massanvaihto ja pengerrys aiheuttavat väistämättä hienoaisten huuhtoutumista jokeen sekä rakentamisaikana että aikojen kuluessa, minkä seurauksena vedenlaatu ja sen myötä jokieliöiden kuten taimenen elinolosuhteet heikkenisivät. Joessa esiintyvä taimenkanta on geneettisesti todettu luonnonkannaksi ja siten erityistä suojelua vaativaksi. Hienoaines tukkii taimenen kutusoraikat ja tukehduttaa mätimunat, sekä heikentää taimenen ravintona käyttävien jokieliöiden elinoloja.

Kyseinen joen mutka on myös koskikaran talvehtimisaluetta, joten kysymyksessä on suojeltava lintualue.

Pitkällä tähtäimellä lisärakentamisen myötä sadevesien imeytyminen maaperään vähenee ja pintavalunta lisääntyy, millä on haitallista vaikutusta joen vesitalouteen ja veden laatuun. Lisärakentamisen vaikutus ei kohdistu ainoastaan asemakaavanmuutos alueeseen, vaan vaikutukset jatkuvat joen alajuoksulle päin.

Tulvaselvitystä Glimsinjoelta välillä Träskända-Myllykylä ei ole olemassa, mikä käy ilmi mm. Espoonjokilaakson esiselvitys osa II Pohjoinen -dokumentista (2012). Kaavamuutosta ei edes periaatteessa pidä viedä läpi tulvaselvityksen puuttuessa. Lisäksi kenttähavaintojen perusteella näyttäisi siltä, että merkittävä osa kaavamuutosalueesta vettyy kevättulvan aikana, käsittäen alueen, jonne hulevesien imeytysaltaat on suunnitelmassa osoitettu. Toisin sanoen altaat eivät toimisi juuri silloin, kun hulevesivirtaamat ovat suurimmillaan.

Kaiken kaikkiaan kaavamuutoshanke on vuonna 2008 laaditun Espoonjoen suojelusuunnitelman vastainen.

Vaikutukset tulvien hallintaan

Tulvasuojelun näkökulmasta ehdotetulla kaavamuuosalueella on nykytilassaan myönteinen tulvia puskuroiva vaikutus, kun keväinen ylivirtaama mahtuu kulkemaan uomassa tai tulvatasanteella riskittömästi. Kaavamuutoksessa ehdotettu rakentaminen vaatisi pengertämistä, mikä vähentää joen luontaista kykyä puskuroida tulvia. Järkevä linjanveto olisi pidättäytyä hyväksymästä kaavoja, jotka siirtävät tulvapainetta jo rakennetuille tai yleisen edun nimissä tulvasuojelua vaativiin kohteisiin, joita Espoonjoen alajuoksulla on. Kaavoituksen avulla tulisi päinvastoin nimenomaisesti varata tilaa luontaiselle tulvimiselle, koska se vähentää kalliiden tulvasuojelutoimien tarvetta toisaalla.

Espon kaupungin tekninen keskus on tänä vuonna aloittamassa Espoonjoen vesistön tulvahallinnan suunnittelua, eikä ole mielekästä tehdä mahdollisesti tulvahallintaan vaikuttavia paikallisia ratkaisuja ennen kokonaissuunnitelman valmistumista.

Jokitulvien riskit ilmastonmuutoksen oloissa ovat Espoonjoella merkittäviä, ja esitetty kaavamuutos saattaa olla ristiriidassa myös HSY:n laatiman Pääkaupunkiseudun ilmastonmuutokseen sopeutumisen strategian (2012) toimenpidelinjauksen ”3.2 Maankäyttö” kanssa.

Edellä luetelluista syistä esitämme kaavamuutoshankkeesta luopumista.

Liite: lähdeluettelo

Espossa, 27.06.2012

Pro Espoonjoki ry - Pro Esbo å rf

Erkki Lindell
Puheenjohtaja

Oivi Salohonka
Sihteeri

Liite Pihlajarinteen kaavamuutosta koskevaan muistutukseen: lähdeluettelo

Espoonjokilaakson esiselvitys, osa II Pohjoinen. Espoon tekninen keskus 2012.

Espoon rakennuskulttuuri ja kulttuurimaisema. Espoon kaupunginmuseo 1991. Toinen, tarkistettu painos.

Espoonjoen suojelusuunnitelma. Espoon ympäristökeskuksen monistesarja 5/2008.

Espoon virtavesiselvitys 2008. Osa 1: Espoon virtavesi-inventointi. Espoon ympäristökeskuksen monistesarja 1a/2009.

Espoon virtavesiselvitys 2008. Osa 2: Espoon vesistöt. Espoon ympäristökeskuksen monistesarja 1b/2009.

Glimsinjoen luontopolkuopas. Pro Espoonjoki ry 2011.

Pääkaupunkiseudun ilmastomuutokseen sopeutumisen strategia. Helsingin Seudun Ympäristöpalvelut 2012.